

Christopher West
TEOLOGIJA TELESA ZA ZAČETNIKE

Uredil: Marjan Pogačnik
© Družina d. o. o.
Izdaja: Prva izdaja
Prevedla: Ana Vogrinčič
Jezikovni pregled: Marija Bratina
Oblikovanje naslovnice: Sine Kovič
Grafična priprava: Družina d. o. o.
Izdala in založila: Družina d. o. o.
Odgovarja: dr. Janez Gril
Natisnila: Tiskano v Sloveniji
Naklada: 2000 izvodov

Ljubljana 2008

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-18:616.88
27-447

WEST, Christopher, 1969-
Teologija telesa za začetnike / Christopher West. - 1. izd. -
Ljubljana : Družina, 2008

ISBN 978-961-222-724-1

239389184

VIRI IN OKRAJŠAVE

- SD** Janez Pavel II., *Okrožnica o Svetem Duhu (Dominum et vivificantem)*, CD 32, Družina, Ljubljana 1986;
- EŽ** Janez Pavel II., *Evangelij življenja (Evangelium vitae)*, CD 60, Družina, Ljubljana 1995;
- POD** Janez Pavel II., *Apostolsko pismo o družini (Familiaris consortio)*, CD 16, Družina, Ljubljana 1982;
- VR** Janez Pavel II., *Vera in razum (Fides et ratio)*, CD 80, Družina, Ljubljana 1999;
- CS** Drugi vatikanski cerkveni zbor – Koncilski odloki, *Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu (Gaudium et spes)*, Nadškofijski ordinariat, Ljubljana 1980;
- HV** Pavel VI., *Okrožnica o pravilnem uravnavanju rojstev (Humanae vitae)*, Družina, Ljubljana 1968;
- PD** Janez Pavel II., *Pismo družinam*, CD 54, Družina, Ljubljana 1994;
- LR** Karol Wojtyła, *Love and Responsibility*, (angleški prevod H. T. Willetts), William Collins Sons & Co., London 1981 in Farrar, Straus and Giroux, New York 1981;
- DŽ** Janez Pavel II., *O dostojanstvu žene (Mulieris dignitatem)*, CD 40, Družina, Ljubljana 1989;
- ZNT** Janez Pavel II., *Apostolsko pismo ob začetku novega tisočletja (Novo millennio ineunte)*, CD 91, Družina, Ljubljana 2001;
- LV** Janez Pavel II., *Luč z Vzhoda (Orientale lumen)*, CD 68, Družina, Ljubljana 1996;
- OP** Janez Pavel II., *Odrešenikovo poslanstvo, (Redemptoris missio)*, CD 46, Družina, Ljubljana 1991;
- ČO** Janez Pavel II., *Človekov Odrešenik (Redemptor hominis)*, CD 2, Družina, Ljubljana 1979;
- SR** Janez Pavel II., *Sijaj resnice (Veritatis splendor)*, CD 52, Družina, Ljubljana 1994;
- SE** Janez Pavel II., *Springtime of Evangelization* (govori škofom ZDA ob obisku ad limina 1998), Basilica Press 1999;
- WH** George Weigel, *Witness to Hope* (življenjepis Janeza Pavla II.), Harper Collins, New York 1999;
- KKC** *Katekizem katoliške Cerkve*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 1993;

Sveto pismo Stare in Nove zaveze: Slovenski standardni prevod, Svetopisemska Družba Slovenije, Ljubljana 2000

Osnovni uvod v spolno revolucijo
papeža Janeza Pavla II.

AVTORJEV PREDGOVOR

Januarja 2004 je revija *Time* objavila dolg prispevek o človeški spolnosti. Eden izmed člankov, napisan sicer iz posvetnega zornega kota, je zastavljal nekaj dobrih vprašanj:

Od vseh sijajno absurdnih, presežno izpolnjujočih reči, ki jih ljudje počnemo, prav spolnost najbolj bega naše razumevanje. Kaj vendar počnemo? Zakaj nas spolnost tako prevzema? Mogoče v njenem bistvu leži nagon po razmnoževanju, ampak ... iz srčike naše spolnosti poganja cela vrsta drugih stvari – umetnost, pesmi, romantika, obsesije, očaranost, žalost, prijateljstvo, ljubezen, celo nasilje in kriminal – in vse igrajo izredno pomembno vlogo v našem življenju, od telesnega do čustvenega zdravja, od politike in skupnosti pa do same življenjske dobe.

Zakaj je tako? Ali nas je narava preprosto pretirano opremila na področju parjenja? Ali pa je na delu nekaj pametnejšega in bolj skrivnostnega ter obstaja širša medsebojna povezava med spolnostjo, življenjem in tem, kaj pomeni biti človek? (Time, 19. 1. 2004, str. 64).

Ta »na delu nekaj pametnejšega« in »širša medsebojna povezava med spolnostjo, življenjem in tem, kaj pomeni biti človek« sta natančno to, kar z veliko temeljitostjo in prodornim razumevanjem raziskuje Janez Pavel II. v svoji »teologiji telesa«.

Papeževa teologija telesa danes v Cerkvi precej vzemirja. Sprožila je namreč to, kar nekateri imenujejo »spolna kontrarevolucija«. Že se je začela širiti in nič je ne more ustaviti. Kljub temu pa za veliko večino kristjanov vsebina papeževega učenja ostaja neodkrit zaklad. Zakaj? Kot komentira papežev življenjepisec George Weigel, je »eden izmed dejavnikov zgoščenost materiala Janeza Pavla II.; nujno je potrebna sekundarna literatura, ki bo sposobna 'prevajati' teologijo telesa Janeza Pavla v dostopnejše kategorije in besednjak« (*Witness to Hope* – WH, str. 343).

Moja prejšnja knjiga *Theology of the Body Explained* na 500 straneh prinaša temeljit komentar papeževega revolucionarnega učenja o telesu in spolni ljubezni. Čeprav to delo odstira papeževo razmišljanje in ga naredi dostopnejšega, lahko že sam obseg knjige in njen akademski slog prestrašita povprečnega bralca. Kot sem napisal v uvodu v omenjeno knjigo, je za njeno branje potreben določen trud. V odgovor na to potrebo ponižno predstavljam pričujoči *Uvod*.

Kdor išče teološko dognano obravnavo papeževe misli, bo le-to našel v drugih virih in komentarjih. Moj cilj v tem delu je, kot nakazuje naslov, poenostaviti teologijo telesa Janeza Pavla »za začetnike«. Potem ko v prvem poglavju postavim pomembne temelje, od drugega do sedmega poglavja podam glavne papeževe misli o teologiji telesa v skladu s šestdelno strukturo, kakor jo je predstavil sam. Osmo poglavje vsebuje nekaj sklepnih misli o vlogi teologije telesa pri »novi evangelizaciji«. Dodajam tudi slovar, ki poleg definicij ključnih izrazov za hitro iskanje lahko služi tudi kot povzetek same knjige.

Pri branju se je treba zavedati, da je širjenje misli Janeza Pavla II. o teologiji telesa praktično še neodkrito področje. Iskanje najboljšega jezika, podob in anekdot, s katerimi si pomagamo, je zahtevna naloga in še nedokončano delo.

Kljub temu da je moj cilj prenesti bistvo papeževega učenja, lahko to storim le skozi lastno prizmo. Kot vsak razlagalec papeževega dela polagam pred vas svojo osebno perspektivo, darove in pomanjkljivosti. Kot pravi sv. Pavel: »Vse preizkušajte in kar je dobro, obdržite« (1 Tes 5,21).

Molim, da bi vam ta knjiga odprla nov svet. Zares, če si vzamemo k srcu »spolno revolucijo« Janeza Pavla II., ne bomo nikoli več videli samih sebe in vesolja na popolnoma enak način.

Christopher West
Aprila 2004

1. poglavje

KAJ JE TEOLOGIJA TELESA?

»Človeka pa je Bog oblikoval [...] in na izoblikovanem telesu naslikal svojo podobo, da bi celo to, kar je vidno, nosilo božjo podobo.«

Katekizem katoliške Cerkve, 704

»Teologija telesa« je delovni naslov, ki ga je papež Janez Pavel II. dal prvemu velikemu sklopu govorov v svojem pontifikatu. V 129 kratkih nagovorih, ki jih je imel med septembrom 1979 in novembrom 1984, je Cerkvi in svetu ponudil bogato svetopisemsko premišljevanje o pomenu človekove utelešenosti, s poudarkom na tem, kar zadeva spolnost in erotično željo.

Katoliški teolog George Weigel opisuje teologijo telesa Janeza Pavla kot »eno od najdrznejših preoblikovanj katoliške teologije v stoletjih«, »neke vrste *teološko časovno bombo*, ki se bo z dramatičnimi posledicami sprožila ... mogoče v 21. stoletju«. V tem trenutku je papeževa vizija spolne ljubezni »komajda začela oblikovati cerkveno teologijo, pridiganje in versko vzgojo«. Ko pa bo, napoveduje Weigel, »bo povzročila dramatičen razvoj razmišljanja o praktično vseh pomembnejših točkah naše veroizpovedi« (WH, str. 336, 343, 853).

Bog, spolnost in smisel življenja

Zakaj bi papeževo preučevanje spolne ljubezni lahko vplivalo na »vse pomembnejše točke v naši veroizpovedi«?

7. poglavje. Teologija v spalnici: osvobajajoča spolna morala

72. *Humanae vitae*: (O človeškem življenju) to je naslov okrožnice papeža Pavla VI. iz leta 1968; v njej znova potrjuje neprekinjeno cerkveno učenje o nemoralnosti kontracepcije.

73. *Celosten pogled na človeka*: papež Pavel VI. je v okrožnici *Humanae vitae* poudaril, da moramo, če hočemo razumeti cerkveno učenje o spolni moralni, gledati nanj v luči celostnega pogleda na človeka in na njegovo poklicnost. Kdo je človek? Zakaj obstaja in kakšen je njegov smisel? Ta »celostni pogled na človeka« je okvir, znotraj katerega Janez Pavel II. začrta svojo teologijo telesa.

74. »*Moja sestra, moja nevesta*«: izraz iz Visoke pesmi dokazuje, da ljubimec svoji ljubljeni priznava, da z njim deli isto človeškost kot on. S tem ko jo imenuje »moja sestra«, preden jo imenuje »moja nevesta«, kaže, da njegov motiv ni poželenje, ampak odkritosrčna daritev.

75. »*Zaklenjen vrt*«: izraz iz Visoke pesmi kaže, da ljubimec prepozna svojo ljubljeno kot »gospodarja svoje skrivnosti«. Z drugimi besedami, njeno dostojanstvo vidi in spoštuje kot samo-odločujočo osebo, v katero ni moč vdreti na silo. Edini način, kako lahko vstopi v ta »vrt«, je njen prostovoljni »da«. Če bi hotel z njo manipulirati ali jo pretentati, da mu dovoli vstop, bi s tem oskrnil njeno osebnost.

76. *Preizkušnja življenja in smrti*: poroka Sare in Tobija kaže, da združitev v »eno telo« postavlja zakonca v središče velikega boja med dobrim in zlom, med življenjem in smrtjo. Vendar ljubezen trdno veruje v življenje in je pripravljena storiti vse za to, da življenje premaga smrt.

KAZALO

Viri in okrajšave.....	iv
Avtorjev predgovor	v
1. poglavje: <i>Kaj je teologija telesa?</i>	1
2. poglavje: <i>Čas pred figovimi listi: izvirni božji načrt za telo in spolnost</i>	17
3. poglavje: <i>Nastop figovih listov: učinki greha in odrešenje spolnosti</i>	29
4. poglavje: <i>Onkraj figovih listov: vstajenje telesa</i>	51
5. poglavje: <i>Krščanski celibat: poroka v nebesih</i>	63
6. poglavje: <i>Krščanski zakon: podoba Kristusovega zedinjenja s Cerkvijo</i> ...	75
7. poglavje: <i>Teologija v spalnici: osvobajajoča spolna morala</i>	91
8. poglavje: <i>Oznanjanje teologije telesa pri »novi evangelizaciji«</i>	111
Slovar.....	121